

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Soudní vymáhání pohledávek po splatnosti z pohledu exekučního řízení

Judicial Debt Recovery after Maturity from the Perspective of Execution Procedures

Student: Nikola Horutová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph. D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Nikola Horutová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: Soudní vymáhání pohledávek po splatnosti z pohledu exekučního řízení
Judicial Debt Recovery after Maturity from the Perspective of Execution Procedures

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Zásady a pravidla exekučního řízení
3. Postupy a průběh vymáhání pohledávek v exekučním řízení
4. Výsledky a efektivnost vymáhání pohledávek v exekučním řízení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Exekuční řád komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. 960 s. ISBN 978-80-7400-476-6.

RADKOVÁ, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha: Linde, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7201-767-6.

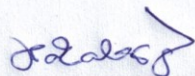
SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Exekuce*. Ostrava: KEY Publishing, 2008. 216 s. ISBN 978-80-87071-91-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

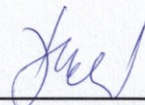
Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 9. 5. 2014

Nikola Hrubá

Jméno

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	VYMÁHÁNÍ NÁROKŮ PŘOSTŘEDNICTVÍM SOUDNÍHO EXEKUTORA.....	7
2.1	Samospráva exekutorů.....	8
2.2	Soudní exekutor.....	10
2.2.1	Činnost soudního exekutora	10
2.2.2	Územní působnost soudního exekutora.....	11
2.2.3	Zaměstnanci soudního exekutora	11
2.3	Exekuční řízení	12
2.3.1	Zahájení exekučního řízení	12
2.3.2	Exekuční tituly	13
2.3.3	Věcná a místní příslušnost soudu	14
2.3.4	Pověření o nařízení exekuce.....	15
2.4	Střet exekuce s insolvenčí.....	16
3	ZPŮSOBY PROVEDENÍ EXEKUCE	18
3.1	Peněžitá plnění.....	19
3.1.1	Exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmu	19
3.1.2	Exekuce příkázáním pohledávky	22
3.1.3	Exekuce prodejem movitých věcí a nemovitých věcí	25
3.1.4	Exekuce postižením závodu	28
3.1.5	Zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech	28
3.1.6	Správou nemovité věci	29
3.1.7	Pozastavením řidičského oprávnění	29
3.2	Nepeněžitá plnění	29
3.2.1	Exekuce vyklizením	30
3.2.2	Exekuce odebráním věci	30
3.2.3	Exekuce rozdělením společné věci	31
3.2.4	Exekuce provedením prací a výkonů	31
4	EFEKTIVNOST VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	32
4.1	Exekutorský úřad Nový Jičín	32
4.1.1	Oprávněný A – Město	35
4.1.2	Oprávněný B – Úvěrová společnost.....	37

4.1.3	Oprávněný C – Zdravotní pojišťovna	39
5	ZÁVĚR.....	43
Seznam použité literatury		
Seznam zkratk		
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce		
Seznam příloh		
Přílohy		

1 ÚVOD

Předmětem této bakalářské práce je pohled na vymáhání dlužných pohledávek ve smyslu zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti, které provádějí soudní exekutoři.

Historicky se exekuční právo vyvíjelo již v římském právu v tzv. Zákonu dvanácti desek. Zde se jednalo zejména o tzv. osobní neboli personální exekuci, kdy dlužník nesl odpovědnost za nesplněnou povinnost (dluh) svou vlastní osobou tzn., že věřitel měl právo v případě nesplnění povinnosti ovládnout dlužníka fyzicky. Tato úprava exekucí převažovala a byla i dle historiků velmi krutá. Naopak exekuce majetková nebyla příliš obvyklá. S postupem doby docházelo k vývoji exekučního řízení (exekucí) stejně tak jako celého právního systému. V českých zemích jakožto součástí Rakouska – Uherska bylo exekuční právo upraveno již modifikovaným exekučním řádem. Po vzniku samostatné Československé republiky platila nejprve úprava převzatá z rakouského právního řádu, i když byly připraveny návrhy nového exekučního řádu, ale k jejich přijetí nedošlo. Až teprve v roce 1950 přijetím nového občanského soudního řádu do něhož byl včleněn i exekuční proces došlo k systematizované úpravě exekučního řízení v ČR. Následně pak různými novelizacemi o.s.ř. bylo i upravováno exekuční řízení s tím, že poprvé bylo označeno jako výkon rozhodnutí a výlučné kompetence k jeho provádění spočívala na soudech. Jen pro přehled a doplnění je vhodné při rozlišení uvést, že kromě výkonu rozhodnutí – exekucí tzv. civilně právních obsažených o.s.ř. je právně upravena i exekuce trestněprávní (trestní zákon č. 141/1961 Sb.) a exekuce správněprávní prováděná dle správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) a zejména nyní velmi frekventované exekuce daňové k zajištění vymáhání daňových nedoplatků prováděné dle daňového řádu (zákon č. 280/2009Sb.).

Ke zcela zásadnímu zlomu v exekučním řízení pak došlo v roce 2001, kdy byl přijat a vešel 1. 3. 2001 v platnost zákon č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti, tzv. exekuční řád, kterým byl ustanoven institut soukromého soudního exekutora.

Hlavním cílem této právní úpravy bylo zcela nepochybně zlepšit a zejména usnadnit věřitelům – oprávněným osobám, aby se domohli svých oprávněných nároků, neboť dosavadní způsob vykonávacího řízení prostřednictvím soudu byl velmi zdoluhavý, nepružný a hlavně málo efektivní. Od takto zřízeného institutu soudního exekutora, zákonodárce očekával, že jako soukromý, svobodný subjekt, který má při výkonu exekuční činnosti postavení veřejného činitele zvýší efektivnost a rychlost vymáhání pohledávek. Podle

statistik, které exekutorská komora ČR zveřejňuje na svých webových stránkách, je patrné, že každým rokem počet nařízených exekucí až do roku 2011 stoupal. Zlom nastal v roce 2012, kdy počet nařízených exekucí poprvé od roku 2001 začal klesat a to na 820 420, v roce 2013 soudy na návrh věřitelů nařídily ještě méně exekuci a to bezmála 715 000. A však s porovnáním s rokem 2001, kdy bylo nařízeno pouze okolo 4000 exekucí, je toto číslo stále obrovské. Z dostupných statistik lze také posoudit, že se soudní exekutoři v praxi osvědčili, protože úspěšnost vymáhání pohledávek oproti soudnímu výkonu rozhodnutí velmi výrazně narostla. Poslední dostupná statistika ukazuje, že počet ukončených exekucí v roce 2012 opět vzrostl.

Z uvedeného je tedy patrné, že předpoklad zákonodárců z pohledu rychlosti a efektivnosti vymáhání pohledávek se za dobu platnosti exekučního řádu ukázal jako správný. V této souvislosti je třeba poukázat i na využívání institutu soudního exekutora v jiných státech Evropy, kde již dlouhou dobu existuje a je využíván. Jen pro úplnost dodávám, že soudní exekutoři České republiky respektive jejich národní organizace „Exekutorská komora“ jsou sdruženi do tzv. Mezinárodní unie soudních exekutorů se sídlem v Paříži.

2 VYMÁHÁNÍ NÁROKŮ PŘOSTŘEDNICTVÍM SOUDNÍHO EXEKUTORA

Do roku 2001 se v České republice vymáhaly nároky věřitelů pouze prostřednictvím soudu, tzv. výkonem rozhodnutí na základě procesního předpisu občanského soudního řádu, zákon č. 99/1963 Sb.(o.s.ř.). Jedná se o časově náročné a zdlouhavé vymáhání dluhů a ne vždy s efektivním výsledkem.

V roce 2001 dochází k zásadnímu zlomu ve vymáhání pohledávek. V platnost vstoupil velmi očekávaný zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) č. 120/2001 Sb. ze dne 28. února 2001. Tímto zákonem byl ustanoven institut soudních exekutorů a od tohoto momentu je vymáhání pohledávek prováděno dvěma způsoby:

- a) výkonem rozhodnutí u soudu podle občanského soudního řádu
- b) exekucí, kterou provádí soudní exekutor podle exekučního řádu a za přiměřeného použití občanského soudního řádu

Do konce roku 2012 byly pohledávky věřitelů vymáhány těmito dvěma způsoby a to prostřednictvím soudu nebo soudním exekutorem. S účinností novely občanského soudního řádu, která vešla v platnost 1. 1. 2013, se postupně veškeré exekuční spisy ze soudu předávají soudnímu exekutorovi, který má místní příslušnost v obvodu daného soudu. Od 1. 1. 2013 se soudy zabývají pouze výkonem rozhodnutí podle § 251 ods. 2 občanského soudního řádu s výjimkou daňových a správních exekucí.

K zabezpečení vymáhání pohledávek věřitelů je exekučním řádem ustanovena soustava, která je tvořena Exekutorskou Komorou České republiky a jejími orgány.

2.1 Samospráva exekutorů

Exekutorská Komora ČR (dále jen komora) je organizace, která povinně sdružuje všechny exekutory a vede seznamy exekutorů, ale také kandidátů, koncipientů a vykonavatelů soudního exekutora. Komora plní dvojí účel, jako stavovská organizace hájí zájmy exekutorů, ale je i povinná hájit zájmy veřejné v oblasti státní správy a to např. výkonem dohledu nebo vyřizováním stížností. Je právnickou osobou a její sídlo je v Praze. Jejím jménem jako statutární orgán jedná prezident komory. Členství v komoře je pro všechny exekutory povinné a vzniká dnem jmenování exekutora do exekutorského úřadu.

Organizační řád v ustanovení § 4 a 5 uvádí výčet demonstrativních práv a povinností každého exekutora. Zejména zde patří tyto práva a povinnosti:

- *„právo účastnit se na sněmu exekutorů, volit a být volen do orgánů Komory*
- *požádat Komoru o pomoc a ochranu při řešení sporů, které vznikají při exekuční nebo jiné činnosti*
- *účastnit se odborných a vzdělávacích akcí, které organizuje Komora*
- *podat návrh, připomínky a stížnosti k činnosti Komory, které Komora vyřizuje v přiměřené době a seznamuje exekutory s výsledky*
- *podílet se na pojištění odpovědnosti za škodu za podmínek, které dohodne Komora s vybranou pojišťovnou*
- *povinnost platit příspěvky stanovené sněmem*
- *dbát na důstojnost a čest exekutorského stavu i mimo výkon exekuční nebo další činnosti*
- *plnit další povinnosti stanovené zákonem nebo stavovskými předpisy Komory“*

Členství exekutora zaniká jeho odvoláním, smrtí nebo prohlášením za mrtvého.

Komora má tyto orgány:¹

- **sněm** – je nejvyšším orgánem komory, který volí ostatní orgány, schvaluje a projednává předpisy, rozpočet, výši ročního členského příspěvku exekutorů na činnost komory, zřizuje fondy a může zrušit či změnit rozhodnutí prezidia. Je schopen usnášení, je-li přítomná alespoň nadpoloviční většina exekutorů, kteří jsou zapsaní v seznamu exekutorů. Je svoláván prezidiem jednou za dva roky. Sněm volí na dobu 3

let z řad exekutorů členy prezidia, náhradníky prezidia komory a členy ostatních orgánu komory.

- **prezidium** – jedná se o řídicí a výkonný orgán komory. Prezidium má 5 členů a 5 náhradníků. Ze svých členů volí prezidenta a viceprezidenta. Zasedání prezidia je svoláváno prezidentem zpravidla jednou za měsíc, nejméně však jednou za tři měsíce. Prezidium má velmi významné a rozsáhlé kompetence, mezi které například patří: dohled nad činností exekutorů a jejich zástupců, organizace exekutorských zkoušek a výběrového řízení, vedení evidence exekutorů, kandidátů a koncipientů, hospodaření s majetkem komory, svolávání sněmu, vyřizování stížností na exekutory, zajišťování publikační a informační činnosti a další činnosti související s chodem komory, např. zajištění výběru a správy členských příspěvků, správa rozpočtu komory.
- **prezident** – zastupuje komoru na venek, jedná jejím jménem ve všech věcech, je povinen řídit jednání sněmu. Prezidenta komory zastupuje viceprezident.
- **revizní komise** – tato komise má 5 členů, kteří jsou voleni na dobu tří let a volí si mezi sebou předsedu a místopředsedu komise. Její hlavní náplní je dohlížet na hospodaření komory. Revizní komise podává zprávu o hospodaření komory sněmu exekutorů. Má přístup ke všem dokladům komory, vyjadřuje se k návrhu rozpočtu a schvaluje roční závěrečný účet exekutorské komory. Předsedu revizní komise zastupuje místopředseda.
- **zkušební komise** – má 15 členů, 10 členů komise jsou jmenováni z řad exekutorů prezidiem komory, zbylých 5 členů je jmenováno ministrem spravedlnosti z řad soudců. Provádí exekutorské zkoušky, které se konají před tříčlenným zkušebním senátem.
- **kárná komise** – skládá se z devíti členů, z toho šest členů je z řad soudců a tři členové z řad exekutorů. Volí mezi sebou předsedu a místopředsedu komise. Přičemž předsedou může být pouze soudce. Projednává kárná provinění a ukládá za ně opatření

- **kontrolní komise** - má 9 řádných členů a 5 náhradníků. Členové si zvolí ze svého středu předsedu a místopředsedu komise, kteří mohou být kdykoliv odvoláni. Hlavním úkolem kontrolní komise je zajišťovat podklady pro vyřizování stížností na exekutory, exekutorské kandidáty, koncipienty a další zaměstnance exekutorů, provádět kontroly a zajišťovat dohled nad činnosti exekutorů.

Funkční období všech členů orgánů je tříleté.

2.2 Soudní exekutor

Soudní exekutor je fyzická osoba, která podniká podle zvláštních předpisů. Exekutora jmenuje do exekutorského úřadu ministr spravedlnosti na základě výběrového řízení do sídla v obvodu příslušného okresního soudu.

Exekutorem může být jmenován občan České republiky, který má plnou způsobilost k právním úkonům, získal vysokoškolské vzdělání na právnické fakultě v České republice nebo v zahraničí za splnění podmínek stanovených právním předpisem, je bezúhonný, má alespoň tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku. Po úspěšném absolvování výběrového řízení musí exekutor složit slib do rukou ministra spravedlnosti a uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti.

Soudní exekutor je povinen vykonávat svou činnost nezávisle, nestranně, svědomitě a za úplatu.

2.2.1 Činnost soudního exekutora

Hlavní činnosti soudního exekutora je nucený výkon exekučních titulů. Exekutor může také vykonávat další činnost:²

- *„poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční činností a další činností*
- *provádět autorizovanou konverzi dokumentů podle zvláštního právního předpisu*
- *sepisovat listiny*

¹ zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů
Schelleová Ilona. Exekuční řízení. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. str. 222

- *může přijímat do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci*
- *může též provést dražbu movité či nemovité věci na návrh vlastníka či osoby oprávnění disponovat s věcí“*

2.2.2 Územní působnost soudního exekutora

Exekutorský úřad sídlí v obci, ve které je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován. Soudní exekutor může působit na celém území České republiky, jejich místní působnost je neomezena. Při výkonu exekuce není proto posuzováno místo bydliště, trvalý pobyt, sídlo firmy povinného nebo oprávněného ve vztahu k soudnímu exekutorovi.

Aktuální počet soudních exekutorů je 155.³

2.2.3 Zaměstnanci soudního exekutora

Exekuční řád umožňuje exekutorovi zaměstnávat zaměstnance.⁴

Exekutorský koncipient

Je zaměstnanec soudního exekutora, který je zapsaný v seznamu exekutorských koncipientů u komory. Koncipient je občan České republiky, který má způsobilost k právním úkonům, vysokoškolské vzdělání na právnické fakultě, je bezúhonný a zaměstnaný u exekutora. Koncipient vykonává u exekutora právní praxi potřebnou pro složení exekutorské zkoušky. Může být písemně pověřen k provádění úkonů, které jsou předmětem exekuční a další činnosti. Nemůže však vydat exekuční příkaz, vykonat dražbu nemovitosti nebo podniku či zřizovat exekuční zástavní právo.

Exekutorský kandidát

Je taktéž zaměstnanec soudního exekutora, který je zapsaný v seznamu exekutorských kandidátů u komory. Kandidátem se stává exekutorský koncipient, který vykonal alespoň tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku. Doposud však nebyl vybrán ve výběrovém řízení a jmenován ministrem spravedlnosti na pozici soudního exekutora.

2 zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů § 74 - 76

3 www.ekcr.cz/seznam-exekutoru

Vykonavatel exekutora

Vykonavatelem může být občan České republiky, který je způsobilý k právním úkonům, je bezúhonný, má středoškolské vzdělání s maturitou, je zaměstnaný u exekutora déle jak 6 měsíců a úspěšně složil kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora.

Další zaměstnanci, které soudní exekutor zaměstnává, mohou být pověřeni k provádění jednoduchých úkonů v rámci exekuční nebo další činnosti exekutora.

2.3 Exekuční řízení

Jedná se o řízení, ve kterém vystupují dvě strany – věřitel a dlužník, v exekučním řízení označování jako oprávněný a povinný. Pokud věřitel disponuje tzv. exekučním titulem, listinou, kterou vydal příslušný orgán za podmínek stanovených zákonem a povinný nesplnil v určené lhůtě povinnost, kterou mu tento exekuční titul ukládá, může věřitel podat návrh na nařízení exekuce podle exekučního řádu.

2.3.1 Zahájení exekučního řízení

Exekuční řízení lze zahájit pouze na základě návrhu, který může podat oprávněný nebo ten kdo prokáže, že na něho přešlo právo z exekučního titulu. Exekuční řízení je zahájeno dnem kdy exekutorovi došel exekuční návrh.

Exekuční návrh

Návrh na nařízení exekuce může oprávněný podat sám, může ho zastupovat právní zástupce - advokát, obecný zmocněnec nebo se může se zpracováním návrhu obrátit přímo na soudního exekutora. Každý podaný návrh musí mít náležitosti, které jsou stanoveny v § 38 exekučního řádu:

- *„označení exekutora, který má být pověřen provedením exekuce – jméno, příjmení a jeho sídlo*
- *jméno a příjmení oprávněného a povinného, jejich rodná čísla nebo datum narození, místo trvalého pobytu, jedná-li se o fyzické osoby. V případě právnické osoby se uvádí obchodní jméno, název, sídlo a identifikační číslo.*

- *přesné označení exekučního titulu – kdo jej vydal, datum a číslo jednací*
- *uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena*
- *popřípadě údaj o tom v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost doposud splnil*
- *připojit originál nebo ověřenou kopii exekučního titulu s doložkou vykonatelnosti, ledaže exekuční titul vydal exekuční soud“*

Exekuční návrh může být podán v listinné nebo elektronické podobě.

Jestliže exekuční návrh neobsahuje všechny stanovené náležitosti, je nesrozumitelný, neurčitý nebo vadný, vyzve exekutor nejpozději do 15 dnů ode dne doručení návrhu oprávněného, aby tyto vady ve stanovené lhůtě opravil nebo doplnil. Nedodrží-li oprávněný stanovenou lhůtu, návrh neopraví nebo nedoplní, v řízení nelze pokračovat a exekuční návrh bude usnesením soudního exekutora odmítnut.

Účastníci řízení

Účastníky exekučního řízení jsou oprávněný (věřitel) a povinný (dlužník). Pokud jsou exekučním příkazem postiženy věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, které patří do společného jmění manželů, stává se účastníkem řízení i manžel povinného.

S účinnosti nového občanského zákoníku, který vešel v platnost 1. 1. 2014, může soudní exekutor postihnout majetek povinného, když dluh vznikl před uzavřením manželství.

2.3.2 Exekuční tituly

Exekuční titul je rozhodnutí nebo jiná listina, která slouží jako podklad pro zahájení exekuce, pokud povinnost nebyla dobrovolně splněna.

Exekučním titulem podle exekučního řádu je:⁵

Vykonatelné rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek

Tyto exekuční tituly jsou vydávány v občanském soudním řízení vedené podle občanského soudního řádu a mají formu rozsudku, usnesení, platebního rozkazu, elektronického platebního rozkazu, evropského platebního rozkazu, směnečného a šekového platebního rozkazu.

Vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek

Jedná se o rozhodnutí vydaná v rámci trestního řízení.

Vykonatelný rozhodčí nález

Není rozhodnutím soudu. Jedná se o řízení před rozhodcem, pokud smlouva obsahovala rozhodčí doložku. Má stejné účinky jako rozsudek. Od 1. 4. 2012 platí, že rozhodčí doložka musí být sjednávána v samostatném dokumentu, který musí být podepsaný, aby nedocházelo k tomu, že ji spotřebitel přehlédne, tak jak tomu v minulosti velmi často docházelo. Jinak tato doložka neplatí. A zároveň rozhodce, který tuto doložku vyhotovil, musí být uveden v seznamu rozhodců, který je veřejnosti přístupný.

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu

Nejedná se o soudní rozhodnutí. Dlužník se zavazuje, že ve stanovené lhůtě řádně splní své závazky vůči věřiteli. Pokud se tak nestane, může být nařízena exekuce, aniž by o nesplnění povinnosti musel rozhodovat soud v tzv. nalézacím řízení.

Vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánu veřejné moci

Jedná se např. o rozhodnutí správních orgánů, které jsou vydávány podle správního řádu, rozhodnutí v blokovém řízení, rozhodnutí českého telekomunikačního úřadu, ale také platební výměry zdravotních pojišťoven a mnoho dalších.

2.3.3 Věcná a místní příslušnost soudu

Věcně příslušným exekučním soudem je okresní soud – jedná se o prvostupňový soud a nemůže za něho působit žádný jiný soud. Místně příslušným soudem je soud, v jehož obvodu má povinný – fyzická osoba místo trvalého pobytu. Tuto adresu je možné nalézt v centrální evidenci obyvatel, kterou vede Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky a soudní exekutor má do této evidence registrovaný přístup při splnění stanovených podmínek a to jen pro účely exekucí. Jedná-li se o právnickou osobu je místně příslušný soud, v jehož obvodu má povinný své sídlo. Sídlo právnické osoby je možno dohledat z veřejně přístupného

rejstříku, kde je právnická osoba zapsána. Pokud povinný nemá bydliště ani sídlo v České republice, je místně příslušný soud, v jehož obvodu má povinný majetek.

2.3.4 Pověření o nařízení exekuce

Od roku 2001 oprávněný podal návrh na příslušný exekuční soud, ten pokud nevykazoval vady, usnesením nařídil exekuci. Pokud oprávněný podal návrh soudnímu exekutorovi, exekutor byl povinen návrh na nařízení exekuce postoupit příslušnému exekučnímu soudu k nařízení exekuce. Následně do konce roku 2012 bylo možné podávat návrh k soudnímu exekutorovi a ten byl pak povinen požádat příslušný exekuční soud o vydání usnesení o nařízení exekuce. Od 1. 1. 2013 došlo k výrazné změně, soudní exekutor nově žádá soud o vydání tzv. pověření k provedení exekuce.

Každý exekutor, kterému došel exekuční návrh, musí exekuční soud požádat o vydání pověření a to nejpozději do 15 dnů ode dne doručení návrhu. Spolu s žádostí o pověření je povinen na soud zaslat i exekuční návrh se všemi přílohami a to v elektronickém formuláři prostřednictvím veřejné datové sítě a elektronické aplikace, která je určena k podávání takové žádosti. Pokud jsou splněny všechny zákonné předpoklady, exekutor je pověřen soudem k provedení exekuce do 15 dnů.

Pověření obsahuje: ⁶

- „označení exekučního soudu
- označení exekutora
- označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila
- označení oprávněného a povinného
- podpis a datum“

Dále by pověření jako písemnost soudu mělo obsahovat číslo jednací, označení „Pověření“, záhlaví, samotné pověření, datum vydání pověření, jméno, funkci a podpis vyššího soudního úředníka nebo soudce. Pověření není rozhodnutím soudu a nedoručuje se účastníkům řízení. Účastníci řízení jsou o zahájení exekuce informováni doručením vyrozumění o zahájení exekuce, které sám exekutor vyhotoví.

6 zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů § 43a
Kolektiv autorů, Exekuční řád – komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Str. 246-253

Vyrozumění o zahájení exekuce

Poté, co exekutorovi ze soudu došlo pověření k provedení exekuce, musí nejpozději do 15 dnů ode dne doručení tohoto pověření zaslat oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce. Povinnému je toto vyrozumění zasíláno později, až poté co se provede šetření o jeho majetku, nejpozději však s prvním exekučním příkazem. Spolu s vyrozuměním se povinnému zasílá exekuční návrh, kopie exekučního titulu a výzva ke splnění vymáhané povinnosti do 30 dnů od doručení. Vyrozumění se povinnému doručí do vlastních rukou.

Nejedná se o rozhodnutí, ale o písemnost vyhotovenou exekutorem. Samozřejmě ale i tato písemnost musí mít určité náležitosti: ⁷

- *„označení exekučního soudu*
- *označení exekutora, který vede exekuční řízení*
- *označení exekučního řízení spisovou značkou, pod kterou je vedeno*
- *označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila*
- *označení oprávněného a povinného*
- *označení povinnosti, která má být exekucí vymožena, včetně povinnosti k úhradě nákladů oprávněného a nákladů exekuce*
- *podpis a datum*
- *poučení”*

2.4 Střet exekuce s insolvencí

Stejně jako exekuční řízení i insolvenční řízení sahá svými kořeny hluboko do minulosti, první zmínky o konkurzním řízení lze dohledat již v době římského práva a ve středověku. S ohledem na obsah práce se budeme zabývat aktuální úpravou insolvenčního práva. V současné době – dostane-li se subjekt do úpadku, tzn., že má více věřitelů (nejméně 2) a není schopen plnit své závazky po dobu delší než 30 dnů, je možné podat insolvenční návrh. Ten může podat sám dlužník nebo některý z jeho věřitelů. Insolvenční soud do dvou hodin od podání návrhu zveřejní insolvenční vyhlášku, poté zkoumá, zda skutečnosti v návrhu skutečně osvědčují úpadek, či nikoliv. V současné době má tři formy řešení úpadků.

Oddlužení

Přichází v úvahu pro fyzické osoby, které se dostaly do dluhové pasti a jejich dluhy převážně nevznikly v důsledku podnikatelské činnosti. Oddlužení lze realizovat prodejem úpadcova majetku nebo splněním splátkového kalendáře. V případě uspokojení alespoň 30 % pohledávek v průběhu pěti let může úpadce žádat soud o prominutí zůstatku dluhů.

Reorganizace

Vhodná hlavně pro podnikatele, firmy a větší podnikatelské celky. Na základě reorganizačního plánu dojde ke změnám v řízení a výrobě podniku tak, aby firma byla schopná nadále fungovat, a zároveň došlo k uspořádání vztahů s věřiteli.

Konkurz

Jedná se o poslední ze způsobů řešení úpadku. Insolvenční správce zjistí veškerý dlužníkův majetek a sepíše jej do majetkové podstaty, kterou pak zpeněží a prostředky rozdělí mezi věřitele podle pravidel daných insolvenčním zákonem. Prodej majetku může být uskutečněn v dražbě nebo také mimo dražbu, tzv., z volné ruky. Po skončení konkurzu dluhy dlužníka nezanikají a povinnost jejich úhrady trvá až do případného promlčení jednotlivých pohledávek.

Střet exekucí a insolvencí je poměrně častým jevem, řada dlužníků v exekučním řízení je současně i v úpadku. Problémem v exekučním řízení jsou v současné době tzv., úniky do insolvence, kdy dlužník, mnohdy i bez splnění definice úpadků, podá sám na sebe insolvenční návrh s cílem např. zabránit zpeněžení svého nemovitého majetku. V případě podání insolvenčního návrhu není možné provést dražbu a musí být odročena na neurčito. Soud insolvenčnímu návrhu nevyhoví, exekutor stanoví nový termín dražby a dlužník může opět podat insolvenční návrh, někdy i záměrně špatný, opět pouze s cílem zmařit dražbu. Těmito návrhy dlužníků na insolvenční řízení jsou pak věřitelé poškozováni, neboť se nemohou domoci uhrazení své pohledávky ani prostřednictvím exekučního řízení, ani prostřednictvím řízení insolvenčního.

3 ZPŮSOBY PROVEDENÍ EXEKUCE

Způsob provedení exekuce určuje sám soudní exekutor. Soudní exekutor může provést exekuci v jednom exekučním řízení více způsoby, popřípadě i všemi způsoby, které exekuční řád zná a to buď postupně nebo současně. Soudní exekutor však musí přihlídnout k zásadě vhodnosti a přiměřenosti, tzn. postihnout majetek povinného v takové míře a takovými způsoby, které odpovídají dluhu povinného, ale zároveň, aby uspokojil oprávněného a úhradu nákladů exekuce a přitom nadměrně nezatěžoval povinného.

Exekuci lze provést jen způsoby, které jsou uvedeny v exekučním řádu a to za přiměřeného použití o.s.ř.⁸

Exekuci ukládající zaplacení peněžité částky lze provést

- srážkami ze mzdy a jiných příjmů
- příkázáním pohledávky
- prodejem movitých věcí a nemovitých věcí
- postižením závodu
- zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech
- správou nemovité věci
- pozastavením řidičského oprávnění

Způsoby exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky se řídí povahou uložené povinnosti. Takovou exekuci lze provést

- vyklizením
- odebráním věci
- rozdělením společné věci
- provedením prací a výkonů

8 zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů § 59
zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád § 258

3.1 Peněžitá plnění

Cílem exekucí na peněžitá plnění vedených proti povinnému je dosažení uspokojení nároků oprávněného vyjádřených v peněžních prostředcích. V exekutorské praxi se jedná o početně velmi výrazně převažující exekuce oproti exekucím na nepeněžitá plnění.

3.1.1 Exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmu

Srážky ze mzdy

Jedná se pravděpodobně o nejpoužívanější způsob exekuce na peněžitá plnění. Srážky ze mzdy je možné provádět jen do výše vymáhané pohledávky včetně příslušenství.

Na základě součinnosti třetích osob, je soudnímu exekutorovi v jeho výzvě všeobecnou zdravotní pojišťovnou sděleno, u jaké pojišťovny je povinný pojištěn. Následně příslušná zdravotní pojišťovna sdělí konkrétního zaměstnavatele povinného. Soudní exekutor poté vydá exekuční příkaz srážkami ze mzdy, který doručí zaměstnavateli a později i povinnému.

Srážky ze mzdy se provádějí z čisté mzdy, do které se započítávají i čisté odměny za vedlejší činnost u zaměstnavatele, u něhož je v pracovním poměru. Výše srážek se vypočítá na základě tzv. třetinového systému. Od čisté mzdy se odečte nezabavitelná částka, která nesmí být sražena, jejíž výši a způsob výpočtu stanovuje nařízení vlády ČR. Výše částky nad, kterou se mzda zabavuje bez omezení, se skládá z částky životního minima, které činí 3 410,- Kč a z nákladů na bydlení ve výši 5 873,- Kč, celkem tedy 9 283,- Kč. Nezabavitelná částka povinného činí $\frac{2}{3}$ z částky 9 283,- Kč, tj. 6 188,67 Kč. Nezabavitelná částka na každou osobu vůči, které má povinný vyživovací povinnost činí $\frac{1}{4}$ z 6 188,67 Kč. Součet těchto dílčích nezabavitelných částek činí nezabavitelnou částku, která se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.⁹

Zbývá čistá mzda se zaokrouhluje směrem dolů na celé koruny tak, aby se dala vydělit třemi. Na nepřednostní pohledávku lze srazit jen jednu třetinu, avšak pro přednostní pohledávky, jejichž výčet je uveden v § 279 ods. 2 o.s.ř. lze srazit až dvě třetiny. Platí zde

9 nařízení vlády č. 595/2006 Sb.

pravidlo, že přednostní pohledávka je nejdříve uspokojena z druhé třetiny, nestačí-li k úhradě, uspokojí se spolu s ostatními pohledávkami z první třetiny.

Pořadí prováděných srážek se určuje dnem doručení exekučního příkazu plátcí mzdy.

Zaměstnavatel je povinen po doručení exekučního příkazu začít provádět srážky ze mzdy povinného a deponovat tyto finanční prostředky na svém účtě. Potom co obdrží vyrozumění o tom, že exekuční příkaz nabyl právní moci, je povinen deponované finanční prostředky zaslat na účet soudního exekutora. A následně každý měsíc odvádí srážky ze mzdy až do úplného uspokojení pohledávky.

V případě, že bylo plátcí mzdy doručeno ve stejný den několik exekučních příkazů na jednoho povinného pro několik pohledávek, mají tyto pohledávky stejné pořadí. Nestačí-li vypočtena částka k jejich plnému uspokojení, uspokojují se poměrně.

Pokud povinný změní zaměstnavatele, popřípadě ukončí pracovní poměr a je veden na úřadu práce vydá soudní exekutor usnesení o stavu exekuce dle exekučního příkazu srážek ze mzdy povinného – vyrozumění novému plátcí mzdy, ve kterém novému plátcí mzdy sdělí aktuální výši vymáhané pohledávky a doručení exekučního příkazu prvnímu zaměstnavateli, které je důležité pro pořadí pohledávky.

Příklad č. 1

Zaměstnanec je ženatý a má dvě děti (s manželkou se jedná o 3 vyživované osoby). Čistá mzda zaměstnance činí 24 500,- Kč. Je proti němu nařízená přednostní exekuce ve výši 105 000,- Kč (dlužné zdravotní pojištění), která byla zaměstnavateli doručena do datové schránky 20. 2. 2014. Nepřednostní exekuce ve výši 21 000,- Kč (jedná se o spotřebitelský úvěr) byla doručena již v roce 2011, ale doposud na ní nebylo nic sraženo.

Tabulka č. 1 Výpočet srážek ze mzdy

Nezabavitelná částka	$6\,188,67 + (3 \times 1\,547,17) = \mathbf{10\,831,-Kč}$
Čistá mzda snížena o nezabavitelnou částku	$24\,500 - 10\,831 = \mathbf{13\,669,-Kč}$
Část mzdy zabavitelná bez omezení	$13\,669 - 9\,283 = \mathbf{4\,386,-Kč}$
Snížení na dělitelnost třemi	$9\,283 - 1 = \mathbf{9\,282,-Kč}$
Výše třetin	$9\,282 \div 3 = \mathbf{3\,094,-Kč}$

Z první třetiny bude uhrazena nepřednostní pohledávka ve výši **3 094,- Kč**, protože má dřívější pořadí než přednostní pohledávka. Ke druhé třetiny se přičte část mzdy nezabavitelné bez omezení $3\,094 + 4\,386 = 7\,480,- \text{ Kč}$ a uhradí se přednostní pohledávka. Třetí třetina se vyplatí povinnému.

Zaměstnanci se vyplatí: $3\,094 + 1 + 10\,831 = 13\,926,- \text{ Kč}$.

Příklad č. 2

Zaměstnanec je ženatý a má 3 děti (s manželkou se jedná o 4 vyživované osoby). Jeho čistá mzda činí 17 400,- Kč. Je proti němu nařízena nepřednostní exekuce ve výši 18 500,- Kč., která byla zaměstnavateli doručena do vlastních rukou 15. 3. 2014.

Tabulka č. 2 Výpočet srážek ze mzdy

Nezabavitelná částka	$6\,188,67 + (4 \times 1\,547,17) = 12\,378,- \text{ Kč}$
Čistá mzda snížena o nezabavitelnou částku	$17\,400 - 12\,378 = 5\,022,- \text{ Kč}$
Část mzdy zabavitelná bez omezení	$5\,022 - 9\,283 = 0,- \text{ Kč}$
Výše třetin	$5\,022 \div 3 = 1\,674,- \text{ Kč}$

Na nepřednostní pohledávku bude uhrazeno **1 674,- Kč**. Druhá a třetí třetina se vyplatí zaměstnanci (povinnému), protože nepřednostní pohledávky se uhrazují pouze z první třetiny.

Mzda zaměstnance po srážce bude činit: $12\,378 + 1\,674 + 1\,674 = 15\,726,- \text{ Kč}$

Příklad č. 3

Zaměstnanec je rozvedený a má 2 děti (jedná se o 2 vyživované osoby). Jeho čistá mzda činí 9 500,- Kč. Jsou proti němu nařízeny dvě nepřednostní exekuce. První z nich byla zaměstnavateli doručena do vlastních rukou už v roce 2012 ve výši 10 000,- Kč, druhá exekuce došla dne 10. 2. 2012 ve výši 45 000,- Kč. Doposud nebylo na žádnou exekuci nic sraženo.

Tabulka č. 3 Výpočet srážek ze mzdy

Nezabavitelná částka	$6\,188,67 + (2 \times 1\,547,17) = 9\,279,- \text{ Kč}$
Čistá mzda snížena o nezabavitelnou částku	$9\,500 - 9\,279 = 221,- \text{ Kč}$
Část mzdy zabavitelná bez omezení	$221 - 9\,283 = 0,- \text{ Kč}$
Výše třetin	$221 \div 3 = 74,- \text{ Kč}$

Z první třetiny bude uhrazena nepřednostní pohledávka ve výši 74,- Kč, která došla v roce 2012 a to z toho důvodu, že má dřívější pořadí. Na druhou exekuci nebude sraženo nic. Zbytek se vyplatí zaměstnanci spolu se mzdou.

Zaměstnanci se vyplatí: $9\,279 + 74 + 74 = 9\,427,-$ Kč.

Srážky z jiných příjmů

Postup exekuce srážkou ze mzdy se použije i na odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, z odměny členů zastupitelstev územních samosprávních celků (např. obecní zastupitelstva, krajská zastupitelstva), z dávek státní sociální podpory a pěstounské péče, avšak jen na ty, které nejsou vypláceny jednorázově (např. příspěvek pro individuálního občana na zakoupení automobilu).

Jedná se o příjmy, které povinnému nahrazují odměnu za práci nebo jsou poskytovány vedle ní a patří zde ¹⁰

- *„náhrada mzdy nebo platu*
- *nemocenská*
- *peněžitá pomoc v mateřství*
- *důchody*
- *stipendia*
- *podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci*
- *odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání*
- *peněžitá plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním*
- *úrazový příplatek, úrazové vyrovnání a úrazová renta*
- *dávky vyplývající ze smlouvy o výměnku podle občanského zákoníku“*

3.1.2 Exekuce příkázáním pohledávky

Dnes z velmi často používaných způsobů provedení exekuce, jedná-li se o peněžitá plnění. Podstatou tohoto způsobu je postižení pohledávky, kterou má povinný vůči třetí osobě. Podle toho, jaký peněžitý nárok povinného postihujeme, rozlišuje občanský soudní řád

¹⁰ zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád § 299 ods. 1

- Přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu
- Přikázání jiných peněžitých pohledávek
- Postižením jiných majetkových práv

Přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu

Tento způsob exekuce patří k velmi efektivním. Exekucí lze postihnout jakékoliv účty, které má povinný u peněžního ústavu v tuzemsku. Jedná se tedy o účet běžný, vkladový, ale také o účet v cizí měně. Od 1. 1. 2014 lze tohoto ustanovení použít i na vklady na vkladních knížkách, vkladních listech a na jiných formách vkladu.

Postihne-li exekutor bankovní účet povinného, peněžní ústav je povinen zablokovat peněžní prostředky, které jsou na tomto účtě uloženy, avšak jen do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství. Exekuční příkaz se doručí oprávněnému, peněžnímu ústavu a povinnému s tím, že povinnému nesmí být doručen exekuční příkaz dříve než finančnímu ústavu. Jakmile exekutor bance doručí doložku o nabytí právní moci, smí banka zaslat na účet exekutora zablokovanou částku, i v případě že se jedná o částečnou úhradu nároků. Nařízení exekuce se vztahuje i peněžní prostředky, které na účet povinného došly dodatečně, nejpozději však do šesti měsíců ode dne, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno vyrozumění o nabytí právní moci.

Jestliže byla exekuce nařízena u téhož finančního ústavu na více účtů povinného, provede peněžní ústav exekuci na jednotlivých účtech, podle pořadí v jakém jsou uvedeny v exekučním příkazu.

Povinný má právo si v bance zažádat o vyplacení peněžních prostředků do výše dvojnásobků životního minima jednotlivce, která činí maximálně 6 820,- Kč.¹¹ Tyto peněžní prostředky jsou povinnému vypláceny na jeho žádost maximálně jednou a v případě, že má u jednoho peněžního ústavu více účtů, smí žádost podat pouze na jeden z těchto účtů.

I zde platí obdobné pravidlo o pořadí exekučních pohledávek a poměrného uspokojení jako v exekuci srážkou ze mzdy. Rovněž i u přikázání pohledávky z účtu, v případě pochybení peněžního ústavu má oprávněný od něj nárok na úhradu.

11 zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu §2

Příkázání jiných peněžitých pohledávek

Jedná se o jiné pohledávky povinného, než jsou pohledávky z účtu u peněžního ústavu. Exekuci na takovou pohledávku lze nařídit i v případě, že splatnost pohledávky bude až v budoucnu, avšak jen do výše vymáhané pohledávky oprávněného a jejího příslušenství. Exekuční příkaz lze vydat pouze tehdy, je-li znám dlužník povinného. Pak je tedy povinnému zakázáno, aby jakkoliv se svou pohledávkou nakládal a dlužníkovi povinného je zakázáno, aby povinnému tuto pohledávku vyplatil nebo s ní jinak nakládal. Povinný ztrácí právo na pohledávku, které je předmětem exekučního příkazu okamžikem, kdy byl dlužníkovi povinného doručen exekuční příkaz. Po nabytí právní moci je povinen dlužník povinného vyplatit tuto pohledávku na účet soudního exekutora.

Příkladem těchto pohledávek je např. postižení penzijního připojištění, nevyfakturované částky, provize za zprostředkování.

Pohledávky nepodléhající exekuci

Existuje celá řada pohledávek, které nepodléhají exekuci a jejichž výčet je uveden v § 317 - 319 občanského soudního řádu jedná se tedy např. o náhrady, které podle pojistné smlouvy vyplácí pojišťovna na náhradu nového vybudování nebo k opravě budovy, dále peněžité dávky sociální péče, dávky v hmotné nouzi, příspěvek na bydlení a jednorázové dávky sociální podpory a pěstounské péče.

Postižení jiných majetkových práv

Jinými majetkovými právy se rozumí, taková práva, která mají majetkovou hodnotu a jsou převoditelná na jinou osobu. V exekuci nelze postihnout podíl společníka v obchodní společnosti, který má podobu cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů nebo jsou s těmito cennými papíry spojeno právo společníka podílet se na řízení a rozhodování v obchodní společnosti avšak lze postihnout podíl povinného jako společníka či komandisty na společnosti či postižení členských práv a povinností povinného jako člena družstva (např. družstevní byt). Takto lze i postihnout patenty, průmyslové vzory, ochranné známky a licence. Tato majetková práva, exekutor zpeněží obdobným způsobem jako při prodeji movitých věcí, s výjimkou licencí, u kterých se provede exekuce příkázáním jiných peněžitých pohledávek. Postižený podíl společníka či družstevní podíl se zpeněží – prodá v dražbě a z jejího výtěžku je pak uspokojován oprávněný.

3.1.3 Exekuce prodejem movitých věcí a nemovitých věcí

Jedná se o další způsob k uspokojení peněžitě pohledávky, která spočívá v prodeji movité nebo nemovité věci. Tímto způsobem exekuce nemohou být postiženy věci povinného, které nezbytně nutně potřebuje k uspokojování potřeb svých, své rodiny a k plnění pracovních povinností. Jejich výčet uvádí § 322 o. s. ř. a patří sem např. běžné oděvy, běžné vybavené domácnosti, snubní prstýnky, zdravotnické potřeby, hotové peníze do částky, která odpovídá dvojnásobku životního minima jednotlivce, dříve to byla částka do 1 000 Kč., domácí zvířata, která slouží člověku jako společník, je-li podnikatel, věci, které potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti.

Prodej movitých věcí

Exekutor je oprávněn při výkonu exekuce zjistit, zda je povinný vlastníkem nějaké movité věci. Toto zjištění provede osobní prohlídkou, prohlídkou bytu a jiných místností povinného. Povinný je povinen umožnit tomu, kdo tento výkon provádí, přístup na veškerá místa, kde se movité věci nacházejí. Vykonavatel exekutora sepíše movité věci povinného, které by mohly být nejsnáze prodejné. Při soupisu movitých věcí, činí-li pohledávka, která je předmětem exekuce včetně nákladů exekuce 50 000,- Kč, je nutné s ohledem na nejnižší podání při dražbě sepsat věci v hodnotě 150 000,- Kč. V případě, že povinný u soupisu movitých věcí, uhradí v hotovosti vykonavateli 10 000,- Kč, vykonavatel pokračuje v soupisu movitých věcí a sepíše věci jen v hodnotě 120 000,- Kč. Rychle kazící se věci, jsou odebrány a ihned po soupisu prodány mimo dražbu.

Touto exekucí mohou být rovněž postiženy věci, které se přímo nenacházejí v bytě povinného. Mohou to být zaknihované cenné papíry nebo dluhopisy, dále majetek, který exekutor zjistil díky informacím získaných z veřejných databází. V takovém případě se jedná o evidenci motorových vozidel nebo registr zbraní. Zjistí-li takovou skutečnost, pojme tuto věc do soupisu, aniž by ji musel vidět a vyrozumí příslušný rejstřík. Sepsány mohou být i movité věci povinného, které má u sebe někdo jiný avšak jen tehdy, když jsou současně odevzdány.

Sepsány nemohou být věci, které tvoří příslušenství nemovitosti. Pokud bude mít oprávněný zájem, má právo se zúčastnit soupisu movitých věcí.

Zajištěné movité věci se uskladní ve vhodných skladovacích prostorech. Nezajištěné a sepsané věci se ponechají na místě, kde byly sepsány a označí se nálepkou příslušného exekutorského úřadu.

Přistoupí-li exekutor k prodeji těchto sepsaných movitých věcí, musí exekuční příkaz obsahovat označení věcí, které budou prodány. Po nabytí právní moci exekučního příkazu prodejem movitých věcí, se odhadne cena těchto věcí. V jednoduchých případech odhad provede sám vykonavatel úřadu, k těm složitějším a náročnějším je na odhad přizván znalec z oboru. Movité věci uvedené v § 328a o.s.ř., jedná se např. o výtvarná díla, památky, rukopisy s předměty historické hodnoty musí být nejdříve nabídnuta ke koupi za hotové institucím, které o takové to památky pečují a to za nejméně rozhodnou cenu neboli cenu zjištěnou. Ostatní sepsané věci se prodají v dražbě a to buď, samostatně nebo jako soubor movitých věcí.

Dražbu lze vykonat v místě, kde sepsané věci jsou, na příslušném exekutorském úřadě nebo na jiném vhodném místě. Dražební rok je oznámen v dražební vyhlášce, která se doručí povinnému, manželu povinného a oprávněnému. Dražba je nařízena nejméně 30 dnů od vydání dražební vyhlášky. Dražbu lze provést i elektronicky. Nejnižší podání v dražbě činí jednu třetinu rozhodné ceny. Soudní exekutor udělí příklep dražiteli, který podal nejvyšší podání. Tento dražitel je pak povinen nejvyšší podání zaplatit ihned po skončení dražby bez zbytečného odkladu, neučiní-li tak, věc se bude znova dražit a to bez jeho účasti. Po skončení dražby, přechází vlastnické právo na vydražitele. V případě, že se pro dražené věci nenajde kupec ani při opětovné dražbě, může oprávněný tyto věci převzít do 15 dnů po vyrozumění o bezvýslednosti dražby za jednu třetinu rozhodné ceny.

Vyškrtnutí věci ze soupisu

Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu může podat každá osoba, která tvrdí, že sepsaná věc nepatří povinnému, ale jí jako třetí osobě. Jedná se o osobu, která má k této věci právo, které exekuci vylučuje. Může to být právo vlastnické, ale nikoli právo zástavní či zadržovací. Návrh lze podat do 30 dnů ode dne, kdy se navrhovatel o soupisu dozvěděl a exekutor do 15 dnů ode dne kdy mu byl návrh doručen, o tomto rozhodne. Součástí takového návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu musí být listinné důkazy, ze kterých tento návrh vychází a ze kterých je patrné, že věci nepatří povinnému. Není-li tomu tak, exekutor návrhu nevyhoví.

Exekutor vyškrtne věc vždy, pokud s tím souhlasí oprávněný.

Zamítne-li exekutor tento návrh, může navrhovatel podat vylučovací žalobu a to nejpozději do 30 dnů od doručení usnesení exekutora o zamítnutí návrhu u exekučního soudu.

Prodej nemovitých věcí

Tento způsob exekuce umožňuje oprávněnému velmi rychle a v co největší míře docílit uspokojení jeho pohledávek. Exekuce prodejem nemovitých věcí může být nařízena jen v případě, že exekutor zjistí na základě dálkového přístupu do katastru nemovitosti, že povinný je vlastníkem nebo spoluvlastníkem nemovité věci.

Poté je vydán exekuční příkaz k prodeji nemovitých věcí, který je doručen na příslušné pracoviště katastrálního úřadu. Po nabytí právní moci exekučního příkazu exekutor ustanoví znalce k ocenění nemovité věci. Podle výsledku ocenění exekutor v usnesení o ceně určí nemovitou věc, které se exekuce týká spolu s jejím příslušenstvím, výslednou cenou nemovité věci a věcná břemena a nájemní práva, která prodejem nemovité věci nezaniknou.

Je-li usnesení o ceně nemovité věci v právní moci, může exekutor provést dražební jednání (dražbu). Každá dražební vyhláška musí mít své náležitosti a údaje podle § 336b odst. 2 o. s. ř. jako je např. datum, čas a místo dražby, označení nemovité věci, výslednou cenu, nejnižší podání, výši jistoty a způsob jejího zaplacení, věcná břemena a nájemní práva. Dražební vyhlášku exekutor doručí oprávněnému, povinnému, manželu povinného, osobám, které mají předkupní nebo zástavní právo a osobám, které již přihlášily své pohledávky, dále finančnímu úřadu, obecnímu úřadu, v jejichž obvodu je nemovitá věc a příslušnému pracovišti katastrálního úřadu. Dražbu lze uskutečnit v místě, kde se nemovitá věc nachází, na příslušném exekutorském úřadě nebo na jiném vhodném místě, které určí soudní exekutor. Také tuto dražbu lze provést elektronicky prostřednictvím internetu. Dražby se může zúčastnit každý, kdo do začátku dražebního jednání složí jistotu a poté prokáže svou totožnost, nejčastěji občanským průkazem. Jako dražitel nesmí vystoupit povinný a manžel povinného. Nejnižší podání v dražbě činní 2/3 výsledné ceny. Příklep je udělen dražiteli, který podal nejvyšší podání.

V usnesení o příklepu exekutor dražiteli stanoví lhůtu do kdy má nejvyšší podání zaplatit. Tato lhůta nesmí překročit dobu dvou měsíců. V tomto usnesení je taktéž lhůta, která ukládá povinnému, aby do 15 dnů od nabytí právní moci usnesení vyklidil vydraženou nemovitou věc.

Nově od 1. 1. 2014 lze nejvyšší podání dopláct pomocí úvěru. Vydávatel se stává vlastníkem nemovité věci v okamžiku, kdy zaplatil nejvyšší podání, a usnesení o přiklepu nabylo právní moci.

3.1.4 Exekuce postižením závodu

K takovéto exekuci může dojít pouze tehdy, bude-li prokázáno, že závod nebo část závodu je majetkem povinného.

V exekučním příkazu je povinnému zakázáno, aby se závodem nakládal, a soudním exekutorem je ustanoven správce závodu. Jedná se o fyzickou osobu, která musí být až na výjimečné případy zapsána v seznamu insolvenčních správců. Správcem může být také veřejná obchodní společnost. Správce má za úkol posoudit, zda je vhodnější k uspokojení pohledávek podnik dále provozovat a mít z něho zisk, který bude vyplácen oprávněnému k uspokojení jeho pohledávky nebo přistoupit k prodeji závodu v dražbě. Správce má nárok na odměnu a na náhradu hotových výdajů.

Při dražbě se postupuje obdobně jako u movitých věcí, s tím že nejvyšší podání činní polovinu ceny majetku, který náleží k závodu. Z výtěžku dražby se pak v rozvrhovém jednání uspokojují z rozdělované podstaty postupem dle § 338ze o.s.ř. Jednotlivé skupiny pohledávek přihlášených věřitelů včetně oprávněného. Nařízením exekuce postižením závodu se odkládají již dříve nařízené exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí a pohledávky oprávněných z těchto exekucí jsou uspokojovány při rozvrhu rozdělované podstaty při dražbě závodu. Pokud však pohledávky z těchto exekucí nejsou při rozvrhu uspokojeny a přináležejí k závodu, pokračují tyto exekuce dál, s tím že do exekučního řízení nastupuje místo povinného vydávatel závodu.

3.1.5 Zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech

Exekutor může na nemovitých věcech povinného zřídit zástavní právo k zajištění vymožení pohledávky oprávněného. Jde vlastně o takovou pojistku do doby, než bude realizován jiný způsob exekuce nebo než povinný pohledávku uhradí. K takovému to způsobu exekuce, by měl exekutor přistoupit vždy, když z výpisu z katastru nemovitosti zjistí, že je povinný vlastníkem nemovitých věcí a dosud nemá informace, že by povinný pobíral mzdu,

důchod nebo měl zřízený účet u peněžního ústavu s dostatečnými peněžními prostředky. Exekuční zástavní právo na nemovitých věcech je součástí evidence v katastru nemovitosti a vzniká dnem doručení exekučního příkazu o zřízení exekutorského zástavního práva na příslušný katastrální úřad.

3.1.6 Správou nemovité věci

Způsob této exekuce lze použít je v případě, že nemovitá věc nebo soubor nemovitých věcí je ve vlastnictví povinného a správou této nemovité věci je možno dosáhnout uspokojení pohledávky s příslušenstvím oprávněného.

Je-li potřebné vzhledem k charakteru nemovité věci je ustanoven správce, který činí takové opatření, aby předmětná nemovitá věc byla řádně a úspěšně hospodářsky využívána. Příjmy, které jsou získány správou nemovité věci, jsou po odečtení výdajů předány oprávněnému k uspokojení jeho vymáhané pohledávky. Správa nemovité věci nebrání, aby na předmětnou nemovitou věc byla nařízena exekuce prodejem nemovitých věcí nikoliv však exekuce přikázáním jiné peněžité pohledávky, pokud takováto pohledávka se týká příjmu ze správy nemovité věci.

3.1.7 Pozastavením řidičského oprávnění

Jedná se o nový způsob vymáhání pohledávek. Exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění povinného lze vydat pouze pro nedoplatek výživného na nezletilé dítě. Tímto způsobem není tedy možné vymáhat běžné výživné nebo výživné na zletilé dítě.

Exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění je zrušen, prokáže-li povinný, že k uspokojení základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, nezbytně potřebuje své řidičské oprávnění nebo samozřejmě v případě, že zaplatí nedoplatek výživného. Řidičský průkaz nebude tedy možné odebrat řidičům z povolání, jako jsou např. taxikáři, řidiči veřejné dopravy nebo kamionů.

3.2 Nepeněžitá plnění

Exekucemi na nepeněžitá plnění se vykonávají rozhodnutí, která ukládají povinným jiné povinnosti než zaplacení peněžitých částek.

3.2.1 Exekuce vyklizením

Do konce roku 2013 občanský soudní řád rozlišoval vyklizení bez náhrady nebo vyklizení se zajištěním bytové náhrady nebo přístřeší. Od 1. 1. 2014 toto ustanovení neplatí a vyklizení lze provést, aniž by oprávněný musel povinnému zajistit náhradní byt nebo náhradní ubytování.

Tento způsob exekuce se použije v případě, že povinný nadále neprávem užívá nemovitou věc, stavbu, byt nebo místnost.

Soudní exekutor povinného vyzve k dobrovolnému vyklizení objektu, a pokud tak povinný dobrovolně neučiní, po nabytí právní moci exekutor provede nucené vyklizení objektu. Nejpozději 15 dnů před samotným vyklizením povinného o tomto kroku vyrozumí. Taktéž vyrozumí oprávněného a příslušnou obec, ve které se daný objekt nachází. Samotné vyklizení objektu se provede tak, aby byly odstraněny věci povinného a věci příslušníků jeho domácnosti. Povinný a ostatní osoby, které daný objekt obývali, jsou z bytu vykázáni. Vyklizené věci jsou předány povinnému nebo jednomu ze zletilých členů jeho domácnosti. Odmítne-li si povinný vyklizené věci převzít nebo není vyklizení přítomen, věci se sepiší a na náklady povinného dají do úschovy obci nebo jinému vhodnému schovateli. Bezcenné věci se zdokumentují a zničí se. Uschované věci si povinný může vyzvednout do 6 měsíců od dne, kdy byly uschovány a pokud tak neučiní, budou věci prodány.

3.2.2 Exekuce odebráním věci

K tomuto způsobu exekuce se přistoupí, je-li povinnému uložena povinnost, aby oprávněnému vydal nějakou movitou věc se vším, co k ní patří. Při odebrání movité věci musí být přítomen oprávněný nebo jeho zástupce, jinak není možné odebrání věci provést. Při provádění této exekuce, soudní exekutor je oprávněn učinit osobní prohlídku povinného a prohlídku jeho bytu a jiných místností povinného. Může se stát, že se odebrání věci nepodaří a je tu možnost věc stejného druhu a jakosti opatřit jiným způsobem, vyzve exekutor oprávněného, aby tak učil a to na náklady povinného. V případě, že věc, která má být odebrána se nachází u někoho jiného, exekutor jej vyzve, aby ji oprávněnému vydal. Pokud tak dobrovolně neučiní, použije se na návrh oprávněného přiměřené ustanovení o výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky.

3.2.3 Exekuce rozdělením společné věci

Exekuce rozdělením společné věci se provede formou jejího prodeje přiměřeně podle ustanovení o proději movitých nebo nemovitých věcí. Výtěžek z prodeje je rozdělen podle výše jednotlivých podílů spoluvlastníků na společné věci. Nepodaří-li se věc prodat, exekuce se zastaví.

3.2.4 Exekuce provedením prací a výkonů

V případě této exekuce je povinný oprávněnému vykonat nějakou práci. Je zde možnost, že práci, kterou má vykonat povinný, za něho vykoná někdo jiný nebo sám oprávněný, ale vždy na náklady povinného. Má-li povinný provést jinou povinnost než provedení práce a neučiní tak, může exekutor povinnému uložit pokutu v maximální výši 100 000,- Kč. Každá další pokuta pak nemá už stanovenou horní hranici.

4 EFEKTIVNOST VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK

4.1 Exekutorský úřad Nový Jičín

Exekutorský úřad v Novém Jičíně zahájil svou činnost na podzim roku 2010, kdy do čela úřadu byla ministryni spravedlnosti jmenována soudní exekutorka Mgr. Ing. Monika Michlová. S porovnáním s jinými exekutorskými úřady, patří novojičínský úřad mezi ty menší, a to jak z pohledu nařízených exekucí, které pro své oprávněné vymáhá tak i s počtem zaměstnanců. Exekutorský úřad v současné době zaměstnává 8 stálých zaměstnanců na různých pozicích jako je exekutorský kandidát, exekutorský koncipient, vykonavatelé soudního exekutora a administrativní pracovníci.

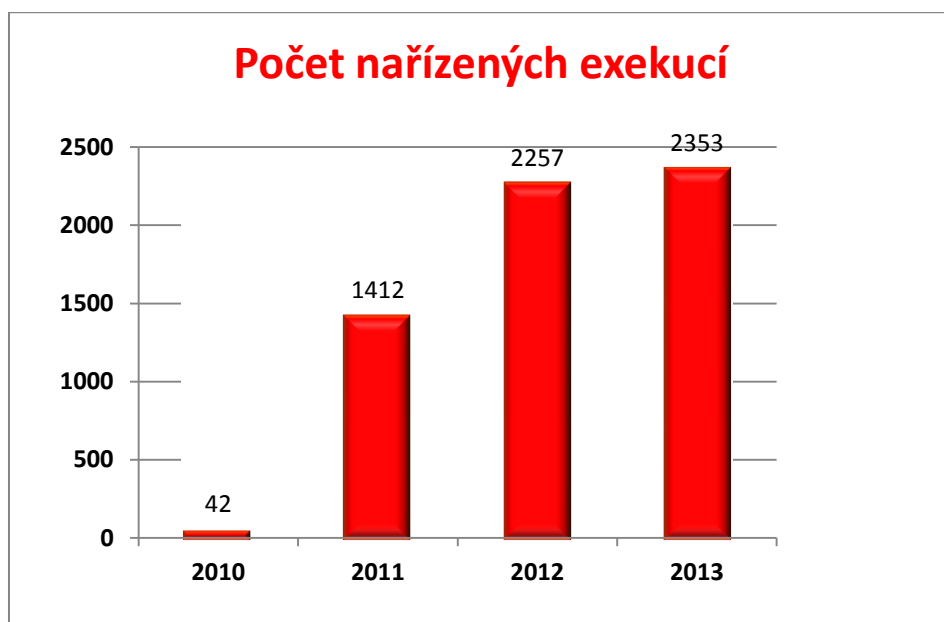
S významnými klienti exekutorský úřad uzavírá jednotlivé rámcové smlouvy. Zde jsou vybrány 3 největší oprávnění, pro které úřad vymáhá pohledávky po splatnosti.

Tabulka č. 4 Celková statistika

	2010	2011	2012	2013
Počet nařízených exekucí	42	1412	2257	2353
a) Peněžitá plnění	1	1933	2250	2348
b) Nepeněžitá plnění	41	13	7	5
Počet ukončených exekucí - vymožením	0	66	245	470
Počet převedených exekucí z minulých let	0	42	1388	3400
Celkem vymáháno v daném roce	42	1454	3645	5753

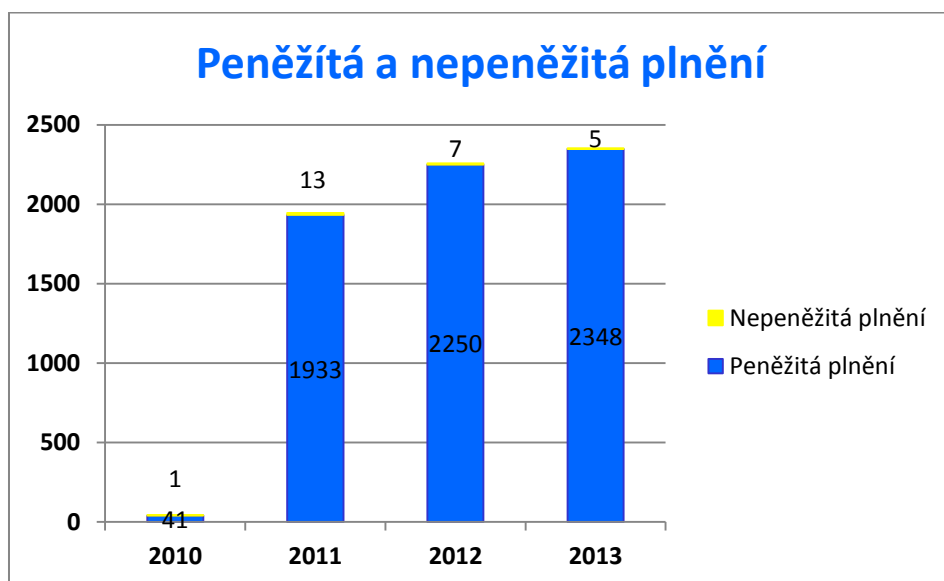
Zdroj: Vlastní

Graf č. 1 Grafické znázornění nařízených exekucí

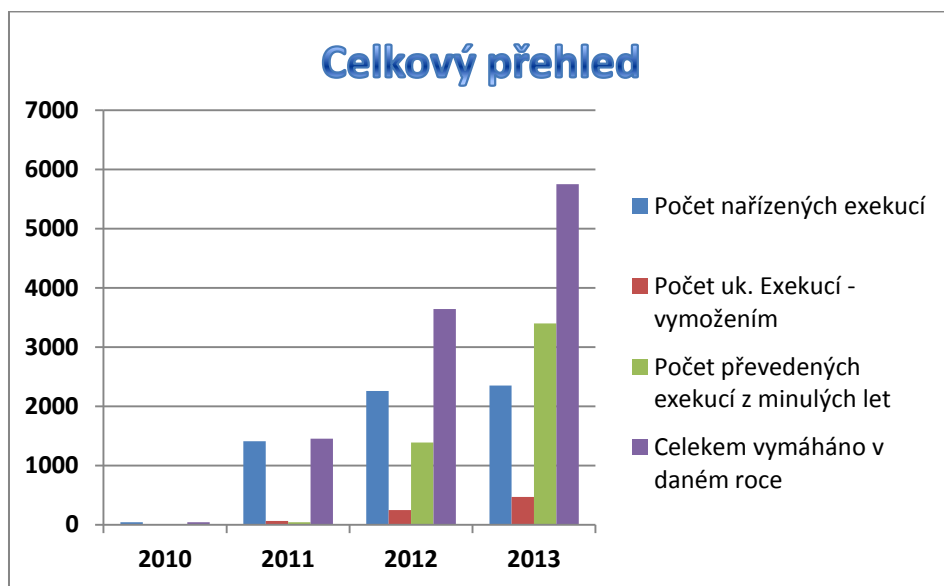
Zdroj: Vlastní

Graf č. 2 Grafické znázornění exekucí na peněžitá a nepeněžitá plnění

Zdroj: Vlastní

Graf č. 3 Grafické znázornění celkové statistiky

Zdroj: Vlastní

Z grafu číslo 1 je patrné, že počet nařízených exekucí v jednotlivých letech stoupá. V roce 2010 bylo nařízeno pouze 42 exekucí, protože úřad byl na podzim tohoto roku založen. K největšímu nárůstu došlo v roce 2011. Kdy bylo nařízeno 1 412 exekucí. Taktéž v roce 2012 dochází k nárůstům a to na 2 257 exekucí, je to téměř o 850 exekucí více než v roce 2011. Rok 2012 a 2013 byl z pohledu nařízených exekucí téměř stejný. Pro úplnost je třeba ještě dodat, že do 31. 3. 2014 bylo nařízeno něco málo přes 830 exekucí, takže i v tomto roce dojde k nárůstům exekucí, je to z toho důvodů, že exekutorský úřad vloni a letos uzavřel další smlouvy o spolupráci s novými oprávněnými.

Graf číslo 2 znázorňuje rozložení nařízených exekucí v jednotlivých letech, zda se jedná o peněžitá či nepeněžitá plnění. Z grafu je tedy patrné, že téměř většina nařízených exekucí je na peněžitá plnění. Exekuce na nepeněžitá plnění mají jen mizivé procentuální zastoupení a v rámci tohoto exekutorského úřadu se vždy jedná o exekuce vyklizením.

Graf číslo 3 znázorňuje celkovou statistiku exekutorského úřadu za období mezi lety 2010 až 2013. Graf nám udává v jednotlivých letech počet nařízených, převedených, ukončených a celkový počet vymáhaných exekucí v daném roce. Z grafu může být patrné nízké procento ukončených exekucí – vymožením, ale v řadě spisů dochází k částečným úhradám povinného ve formě srážek ze mzdy, splátkového kalendáře, stažením finančních prostředků z účtů, penzijního připojištění a další.

4.1.1 Oprávněný A – Město

Jedná se o město v moravskoslezském kraji, pro které exekutorský úřad v Novém Jičíně vymáhá již od začátku roku 2011. Vymáhané pohledávky pro tohoto oprávněného představují hlavně nezaplacené poplatky za provoz systému shromažďování sběru, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, neuhrazené poplatky za psa, dále nezaplacené pokuty vydané městskou policií nebo městských úřadem a v neposlední řadě také dlužné nájemné z městských bytů.

Celkový počet podaných návrhů k 31. 12. 2013 od tohoto oprávněného činil 1 513.

Poplatek za odvoz odpadu

Povinnost platit tento poplatek má každá fyzická osoba, která má v dané obci trvalý pobyt nebo fyzická osoba, která je vlastníkem rekreační stavby, ve které nemá žádná fyzická osoba hlášený trvalý pobyt. Jedná-li se o cizince, který má zde trvalý pobyt nebo se na území zdržuje dále jak 90 dní v roce, má taktéž povinnost tento poplatek platit.

Výši těchto poplatků se stanovuje obec sama, avšak výše poplatku nesmí přesáhnout částku 1 000,- Kč.¹² Oprávněný tento poplatek na rok 2014 ve své vyhlášce č. 5/2013 stanovil na částku 498,- Kč za občana na rok. Občané žijící v rodinných domech, kteří mají vlastní popelnici, platí o 30,- Kč méně, tedy 468,- Kč. Děti do 1 roku jsou od tohoto poplatku osvobozeni. Dalším poplatkem, který stojí za zmínku je poplatek ze psů.

Poplatek ze psů

Tento poplatek je povinen zaplatit držitel psa. Držitelem může být jak fyzická osoba, tak právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky. Avšak od tohoto poplatku jsou osvobozeni držitelé průkazu ZTP/P, dále osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu zdravotně postiženým a v neposlední řadě osoba, které provozuje útulek.

Poplatek se platí za každého psa, který je starší jak 3 měsíce. Výši těchto poplatků si stanovuje obec sama, rovněž i tady platí omezení, částka nesmí přesáhnout horní hranici 1 500,- Kč. U druhého a každého dalšího psa, může obec poplatek navýšit až o 50%.¹³ Oprávněný tento poplatek na rok 2014 ve své vyhlášce č. 4/2011 stanovil takto, jedná-li se o právnickou osobu, sazba za jednoho psa činí 1 000,- Kč, za druhého a každého dalšího

12 zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích § 10b

13 zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích § 2

1 500,- Kč. V případě fyzické osoby je sazba stanovena v rozmezí 100,- Kč až 300,- Kč za jednoho psa a za druhého a každého dalšího sazba činí 150,- Kč až 450,- Kč.

Všechny místní poplatky jsou vymáhány na základě vykonatelného exekučního titulu, v těchto případech se jedná o jednotlivé platební výměry vydané příslušnou obcí. Jedná se o přednostní pohledávky.

Ostatní vymáhané pohledávky jako jsou nezaplacené pokuty nebo dlužné nájemné, v těchto případech se jedná o nepřednostní pohledávky.

Většina těchto povinných má hlášené trvalé bydliště na obecních nebo městských úřadech.

Příklad č. 1

Oprávněný podal návrh na nařízení exekuce pro neuhrazené poplatky za odvoz odpadu v celkové výši 1 370,- Kč. Poplatky nebyly uhrazeny za 3 roky. Za rok 2005 ve výši 170,- Kč, za rok 2006 ve výši 510,- Kč a za rok 2007 ve výši 690,- Kč. Oprávněný si v tomto případě nenárokuje žádné poplatky z prodlení, náklady předcházejícího řízení a ani není právně zastoupen. Jedná se o přednostní pohledávku.

Jistina:	1 370,- Kč
Náklady exekutora + 21% DPH:	2 117,50 Kč
Odměna exekutora + 21% DPH:	1 815,- Kč
Celkové náklady exekutora + 21% DPH:	3 932,50 Kč
Celková pohledávka:	5 302,50 Kč

Pohledávka byla uhrazena včetně nákladů exekuce v 30 denní lhůtě ode dne doručení výzvy ke splnění vymáhané povinnosti. Pokud by tak povinný neučinil, došlo by k navýšení nákladů exekuce, tzn. odměna exekutora se navýší na částku 3 630,- Kč, náklady exekutora na částku 4 235,- Kč, celkem tedy 7 865,- Kč včetně DPH. Celková pohledávka by poté činila 13 470,- Kč.

Z tohoto příkladu je patrné, že u bagatelních pohledávek do 10 000,- Kč se celkové náklady exekutora sníží o 50%, pokud však povinný uhradí ve výzvě do 30 dnů od doručení výzvy k dobrovolné úhradě. Tato pohledávka byla uhrazena povinným přímo na účet soudního exekutora.

Příklad č. 2

Oprávněný podal návrh na nařízení exekuce pro neuhrazenou pokutu ve výši 2 500,- Kč. Jedná se o vykonatelné rozhodnutí vydané městským úřadem pro nepřednostní pohledávku. Taktéž v tomto případě si oprávněný nárokuje pouze jistinu.

Jistina:	2 500,- Kč
Odměna exekutora + 21% DPH:	3 630,- Kč
Náklady exekutora + 21% DPH:	4 235,- Kč
Celkové náklady exekutora + 21% DPH:	7 865,- Kč
Celková pohledávka:	10 365,- Kč

Jedná se o bagatelní pohledávku do 10 000,- Kč, ale v tomto případě povinný dobrovolně svou povinnost nesplnil a pohledávku ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy k dobrovolné úhradě neuhradil. Pohledávka byla povinným uhrazena ve 3 splátkách.

Z celkové vymáhané pohledávky 10 365,- Kč činí náklady exekuce 7 865,- Kč, což představuje 75,9 % z celkové vymáhané pohledávky.

4.1.2 Oprávněný B – Úvěrová společnost

Jedná se o nebankovní úvěrovou společnost, která svým klientům poskytuje úvěry.

Nebankovní sektor funguje na jiné bázi než ten bankovní, který je dozorován. Často se jedná o soukromé investory, úvěrové společnosti či sdružení osob, které se snaží konkurovat bankám. Nebankovní sektor se v dnešní době stal velmi oblíbeným a to z toho důvodů, že jejich vyřízení je velmi jednoduché, snadné a rychlé. Avšak na úkor vyšších úroků.

Samozřejmě i tyto úvěry se musí splácet, a pokud tomu tak není, oprávněný má nárok vymáhat nesplacené pohledávky. V takových to případech už, ale povinný nedluží jen nesplacenou pohledávku, ale spolu s ní i úroky z prodlení z dlužné částky, dále smluvní pokuty, náklady rozhodčího řízení a náklady právního zastoupení, pokud je oprávněný zastoupen. To vše si nárokuje oprávněný podle vykonatelného rozhodčího nálezu vydaného rozhodcem.

Celkový počet podaných návrhů od tohoto oprávněného na konci roku 2013 činil 2 138.

Příklad č. 1

Oprávněný podal návrh na nařízení exekuce pro nesplacenou půjčku na základě vykonatelného rozhodčího nálezu vydaný rozhodcem. Jedná se o nepřednostní pohledávku.

Jistina:	9 850,- Kč
Úroky z prodlení:	2 372,- Kč
Smluvní pokuta:	12 723,- Kč
Ostatní:	2 000,- Kč
Nálezací řízení:	7 665,- Kč
Náklady práv. zast.:	3 267,- Kč
Odměna exekutora + 21% DPH:	3 158,10 Kč
Náklady exekutora + 21% DPH:	4 235,- Kč
Celkové náklady exekutora + 21%DPH:	7 393,10 Kč
Celková pohledávka:	45 270,10 Kč

V tomto případě je povinnému uloženo zaplatit dlužnou jistinu ve výši 9 850,- Kč spolu s úrokem z prodlení od 2. 7. 2011 do zaplacení ve výši 7,75% p.a., smluvní pokutu ve výši 481,- Kč za každý započatý měsíc prodlení od 1. 2. 2011 do 30. 4. 2013. Jedná se tedy o smluvní pokutu uzavřenou. Dále náklady předcházejícího řízení, náklady právního zastoupení a v neposlední řadě také náklady exekuce.

Povinný svou povinnost splnil a uhradil pohledávku ve 30 denní lhůtě od doručení výzvy k dobrovolné úhradě, tudíž odměna exekutora byla snížena o 50% na částku 3 158,10 Kč, avšak náklady exekutora se v tomto případě nesnižují, protože se nejedná o pohledávku do 10 000,- Kč.

Z celkové pohledávky 45 270,10 Kč si oprávněný nárokuje částku 37 877,- Kč, což je 83,7 % z celkové pohledávky. Náklady exekuce tvoří pouze 16,3 % z celkové pohledávky. Zde je třeba zdůraznit výši smluvní pokuty, která v tomto případě činí 12 723,- Kč.

Příklad č. 2

Jistina:	18 207,- Kč
Úroky z prodlení:	13 529,- Kč
Smluvní pokuta:	81 460,- Kč
Nalézací řízení:	34 034,- Kč
Náklady práv. zast.:	11 833,80 Kč
Odměna exekutora + 21% DPH:	28 882,70 Kč
Náklady exekutora + 21% DPH:	4 416,50 Kč
Celkové náklady exekutora + 21 % DPH:	33 299,20 Kč
Celková pohledávka:	192 363,- Kč

V tomto případě si oprávněný nárokuje po povinném zaplatit dlužnou částku ve výši 18 207,- Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % p.a. od 1. 10. 2009 do 31. 12. 2009 a za dobu 1. 1. 2010 do zaplacení částky 18 207,- Kč, s ročním úrokem z prodlení ve výši, která v každém jednotlivém kalendářním pololetí trvání prodlení odpovídá v procentech součtu čísla sedm a výše limitní sazby pro dvoutýdenní operace ČNB vyhlášené ve Věstníku ČNB a platné vždy k 1.dni příslušného kalendářního pololetí. Smluvní pokutu ve výši 585,- Kč za každý započatý měsíc prodlení od 1. 9. 2009 do zaplacení dlužné částky 18 207,- Kč. Jedná se o otevřenou smluvní pokutu. Dále náklady předcházejícího řízení, náklady právního zastoupení a náklady exekuce.

Z celkové pohledávky 192 363,- Kč si oprávněný nárokuje částku 159 063,80 Kč, což je 82,7 % z celkové pohledávky a náklady exekuce zde tvoří 17,3 %.

Povinný svou povinnost nesplnil a pohledávku ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy k dobrovolné úhradě neuhradil. Tato pohledávka byla uhrazena srážkami ze mzdy.

4.1.3 Oprávněný C – Zdravotní pojišťovna

Jde o nového oprávněného, pro něhož exekutorský úřad vymáhá pohledávky od července 2013.

Zdravotní pojištění jsou povinni si platit zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné. Za děti, studenty, registrované nezaměstnané a důchodce toto pojištění platí stát. Zdravotní pojištění je placeno soukromým zdravotním pojišťovnám. Aktuální počet zdravotních pojišťoven je 7.¹⁴ Ze zdravotního pojištění jsou hrazeny nezbytné lékařské úkony,

léky a zdravotnický materiál. Existuje však velká škála léků, které si pacienti musí hradit nebo na ně částečně doplácet. Je třeba poznamenat, že ze zdravotního pojištění neplyne nárok na vyplácení nemocenské v nemoci. Nemocenské pojištění je totiž součástí sociálního pojištění a povinně si jej ze zákona musí platit zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné jen dobrovolně.

Neplatí-li si fyzická či právnická osoba zdravotní pojištění, má příslušná pojišťovna u níž je pojištěnec pojištěn nárok toto neuhrazené pojištění vymáhat spolu s penály, které činí 0,05 % za každý kalendářní den plynoucí z neuhrazeného pojištění.

Jedná se o přednostní pohledávky. Soudní exekutor tyto nedoplatky vymáhá na základě vykonatelného exekučního titulu, v těchto případech se jedná o platební výměry vydané příslušnou zdravotní pojišťovnou.

K 31. 3. 2014 počet podaných návrhů od toho oprávněného činil 808.

Příklad č. 1

Oprávněný podal návrh na nařízení exekuce pro nedoplatek na zdravotním pojištění na základě vykonatelného platebního výměru vydané zdravotní pojišťovnou. Jedná se o přednostní pohledávku.

Jistina:	14 187,- Kč
Penále:	9 539,- Kč
Odměna exekutora + 21% DPH:	2 165,90 Kč
Náklady exekutora + 21% DPH:	4 325,- Kč
Celkové náklady exekutora + 21% DPH:	6 400,90 Kč
Celková pohledávka:	30 126,90 Kč

Povinnému je uloženo, aby oprávněnému zaplatil jistinu ve výši 14 187,- Kč za dobu od 1. 8. 2009 do 30. 9. 2010, penále ve výši 7 751,- Kč vyčíslené ke dni 22. 3. 2013 plynoucí z dlužného pojistného a dále se toto penále navyšuje o 0,05 % denně z dlužného pojistného ode dne 23. 3. 2013 do dne úhrady dlužného pojistného.

Povinný dlužnou pohledávku uhradil v plné výši ve 30 denní lhůtě od doručení výzvy k dobrovolné úhradě dluhu. Kdyby tak neučinil, byly by mu vyčísleny náklady exekuce v plné výši 7 865,- Kč.

Příklad č. 2

Jistina:	2 200,- Kč
Penále:	9 814,- Kč
Odměna exekutora + 21% DPH:	3 630,- Kč
Náklady exekutora + 21% DPH:	4 235,- Kč
Celkové náklady exekutora + 21% DPH:	7 865,- Kč
Celková pohledávka:	19 879,- Kč

V tomto případě je povinný povinen zaplatit jistinu ve výši 16 200,- Kč za dobu od 1. 4. 2008 do 30. 6. 2009, penále ve výši 5 574,- Kč vyčíslené ke dni 8. 11. 2010 plynoucí z dlužného pojistného a dále se toto penále navyšuje o 0,05 % denně z dlužného pojistného ode dne 9. 11. 2010 do dne úhrady dlužného pojistného.

Jelikož povinný do dne podání návrhu na nařízení exekuce splnil část svého dluhu a to tak, že pouze zaplatil část dlužného pojistného ve výši 14 000,- Kč. Nezaplatil však zbylou jistinu ve výši 2 200,- Kč, penále ve výši 5 574,- Kč vyčíslené ke dni 8. 11. 2010, penále ve výši 3 973,- Kč vyčíslené z dlužného pojistného 16 200,- za dobu od 9. 11. 2010 do 20. 3. 2013, tzn. do dne částečné úhrady dlužného pojistného a dále penále ve výši 0,05 % denně z dlužného pojistného 2 200,- Kč od 21. 3. 2013 do dne úhrady dlužného pojistného.

Povinný svou povinnost ve 30 denní lhůtě od doručení výzvy k dobrovolné úhradě nesplnil, byly mu tedy vyčísleny plné náklady exekuce ve výši 7 865,- Kč. Tato pohledávka byla uhrazena na základě vydaného exekučního příkazu příkázáním pohledávky z účtu, byly staženy finanční prostředky povinného z běžného účtu.

Při vymáhání pohledávek prostřednictvím soudního exekutora dochází k navýšení dlužné částky, protože povinný musí zaplatit i náklady exekuce, které se skládají z odměny exekutora a náhrady hotových výdajů. Ale patří zde i náhrada cestovních výdajů, náhrada za ztrátu času a náhrada za doručení písemností. V některých případech pak může celková výše nákladů exekuce vymáhanou pohledávku i několikanásobně překročit a to hlavně u malých pohledávek, jako jsou např. nezaplacené pokuty.

Odměna exekutora za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky:¹⁵

do 3 000 000,- Kč základu	15 %
z přebývajících částky až do 40 000 000,- Kč základu	10 %
z přebývajících částky až do 50 000 000,- Kč základu	5 %
z přebývajících částky až do 250 000 000,- Kč základu	1 %

A částka nad 250 000 000,- Kč se do základu nezapočítává. Odměna exekutora nesmí být nižší než 3 000,- Kč a nesmí přesáhnout částku 6 650 000,- Kč.

Náhrada hotových výdajů¹⁶

Na náhradu hotových výdajů má každý exekutor nárok a to v paušální částce 3 500,- Kč. Do této náhrady jsou zahrnuty zejména soudní poplatky, cestovní výdaje, poštovné, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a také náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů. V některých případech se může stát, že výše hotových výdajů překročí částku 3 500,- Kč, pak musí exekutor tyto výdaje prokázat a jsou mu poté uznány náklady v plné výši.

Snížené náklady exekuce¹⁷

V případě, že povinný uhradí vymáhanou pohledávku a zároveň uhradí zálohu na snížené náklady exekuce do 30 dnů od doručení výzvy k dobrovolné úhradě, náleží exekutorovi poloviční odměna (jedná-li se o exekuci na peněžité plnění), v případě exekuce na nepeněžité plnění náleží exekutorovi odměna ve výši 30 % odměny.

Pokud povinný uhradí vymáhanou pohledávku a zálohu na snížené náklady exekuce do 30 dnů od doručení výzvy ke splnění své povinnosti a vymáhaná pohledávka nepřevyšuje částku 10 000,- Kč, náleží exekutorovi odměna ve výši 50 % odměny (exekuce na peněžité plnění), odměna ve výši 30 % odměny (exekuce na nepeněžité plnění) a náhrada hotových výdajů se snižuje z paušální částky 3 000,- Kč na 1 750,- Kč, tedy o 50 %.

15, 16 vyhláška č. 330/2001 Sb.

www.ekcr.cz

17 www.ekcr.cz

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo objasnit základní pojmy exekučního řízení, podrobný průběh a způsoby vymáhání dlužných pohledávek, kterými jsme se zabývali v kapitole č. 3 „Způsoby provedení exekuce“.

Exekuční řízení, které vede soudní exekutor, znamená pro oprávněného, že podá pouze návrh na nařízení exekuce a další úkony již provádí exekutor. V tom je zásadní rozdíl oproti soudnímu výkonu rozhodnutí, kdy oprávněný musí podat návrh na konkrétní způsob provedení výkonu rozhodnutí, poté musí čekat na výsledek a až pak může zvolit další způsob výkonu. Jednalo se o velmi zdoluhavé vymáhání pohledávek.

S odstupem času, kdy 1. 3. 2001 byl zaveden institut soudního exekutora, je třeba si položit zásadní otázku, zda zavedení tohoto institutu se osvědčilo či nikoliv. Zcela nepochybně je prokázáno, že exekuční řízení se osvědčilo, protože je rychlejší a efektivnější. Přesto, ale s ohledem na aktuální situaci, kdy činnost soudního exekutora je v médiích velmi diskutována, je potřeba, aby i zde došlo k určitým změnám. A to zejména co se týče nákladovosti, kdy se jeví jako vhodné, aby se zavedl princip teritoriality. V takovém případě by pak odpadly vyšší náklady spojené s dojížděním soudních exekutorů a vykonavatelů do vzdálených krajů a okresů za povinným. Taktéž profesní přístup některých soudních exekutorů a vykonavatelů při zabavování movitých věcí by se měl změnit. Avšak by nemělo dojít k takovým razantním změnám, aby soudnímu exekutorovi nebylo zcela znemožněno efektivně vymáhat dlužné pohledávky, protože pokud je zde existence dluhu, dlužník musí zaplatit.

Dalším cílem práce bylo vyhodnotit návrh exekucí v konkrétním exekutorském úřadě za dobu jeho činnosti. V kapitole č. 4 s názvem „Efektivní vymáhání pohledávek“ byly zpracovány statistické údaje exekutorského úřadu Nový Jičín, kde bylo porovnáno počet nařízených a ukončených exekucí v jednotlivých letech. Výsledkem bylo, že úspěšnost vymáhání se pohybuje okolo 20 %, což je oproti celostátní statistice méně. Je to z toho důvodů, že exekutorský úřad je činný poměrně krátkou dobu cca 3 roky, ale každým rokem se úspěšnost vymáhání zvyšuje.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. KOLEKTIV AUTORŮ. *Exekuční řád komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. 960 s. ISBN 978-80-7400-476-6.
2. RADKOVÁ, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha: Linde, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7201-767-6.
3. SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Exekuce*. Ostrava: KEY Publishing, 2008. 216 s. ISBN 978-80-87071-91-5.
4. SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 335 s. ISBN 80-86861-46-5.

Zákony a vyhlášky

zákon č. 120/2001 Sb. ze dne 28. února 2001 o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

zákon č. 99/1963 Sb. ze dne 4. prosince 1963 občanský soudní řád

zákon č. 110/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 o životním a existenčním minimu

zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích

zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012 nový občanský zákoník

zákon č. 182/2006 Sb. ze dne 30. března 2006 o úpadků a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

nařízení vlády č. 595/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení

vyhláška č. 330/2001 Sb. ze dne 5. září 2001 o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škodu způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 329/2008 Sb. ze dne 25. srpna 2008 o centrální evidenci exekucí

Odkazy

Exekutorská komora. *Náklady spojené s exekučním řízením*. Dostupné z: <http://ekcr.cz/?p=kk>

Exekutorská komora: *V Česku je bezmála milion lidí a firem v exekuci ze dne 16. dubna 2014*.

Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1569-v-cesku-je-bezmala-milion-lidi-a-firem-v-exekuci-16-4-2014?w=>

Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Seznam zdravotních pojišťoven*. Dostupné z:

http://www.mzcr.cz/dokumenty/zdravotni-pojistovny_945_839_1.html

Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Seznam rozhodců, kteří mohou být určeni rozhodčí doložkou pro rozhodování sporů ze spotřebitelských smluv*. Dostupné z:

<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5866&d=322233>

Novinky. *Exekuce na řidičáky přiměly stovky otců platit výživné ze dne 7. Dubna 2014*.

Dostupné z: <http://www.novinky.cz/finance/332707-exekuce-na-ridicaky-primely-stovky-otcu-platit-vyzivne.html>

SEZNAM ZKRATEK

č.	číslo
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
Kč	korun českých
např.	například
ods.	odstavec
o. s. ř.	občanský soudní řád
p. a.	per annum
Sb.	sbírka
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaně

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. 5. 2014

Nikola Houbavá

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Návrh na nařízení exekuce

Příloha č. 2 Pověření soudního exekutora

Příloha č. 3 Vyrozumění o zahájení exekuce

Příloha č. 4 Exekuční příkaz provedením exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů

Příloha č. 5 Exekuční příkaz přikázáním pohledávky z účtu

Příloha č. 6 Usnesení o stavu exekuce

Příloha č. 7 Exekuční příkaz: zástava nemovitosti

Příloha č. 8 Exekuční příkaz: prodej nemovitosti

Příloha č. 9 Příkaz k úhradě nákladů exekuce